

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Директор Інституту розведення і
генетики тварин імені М.В. Зубця НААН**

Остап ЖУКОРСЬКИЙ

15 травня 2025 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Стецишин Марії Сергіївни
на тему: **«Оцінка продуктивних і відтворювальних якостей бджіл різних
внутрішньопородних кросів карпатської породи»,**
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії,
галузь знань **20 «Аграрні науки та продовольство»,**
спеціальність **204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»**

Витяг з протоколу № 1 розширеного засідання лабораторії збереження генетичних ресурсів тварин, розведення молочної худоби, генетики тварин, біотехнології відтворення тварин, інформаційних систем племінного тваринництва Інституту розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця НААН від 15 травня 2025 року.

ПРИСУТНІ: Сидоренко О. В., канд. с.-г. н., ст. н. сп., головуєча на засіданні; Ковтун С. І., доктор с.-г. н., професор, академік НААН; Полупан Ю. П., доктор с.-г. н., професор, чл.-кор. НААН; Вдовиченко Ю. В., доктор с.-г. н., ст. н. сп., чл.-кор. НААН; Копилова К. В., доктор с.-г. н., ст. н. сп.; Іщербак О. В., канд. с.-г. н., ст. н. сп.; Кругляк А. П., канд. біол. н., ст. н. сп.; Бойко О. В., канд. с.-г. н., ст. н. сп.; Мільченко Ю. В., канд. с.-г. н., ст. н. сп.; Базишина І.В., канд. с.-г. н., ст. н. сп.; Коваленко Г. С., канд. с.-г. н., ст. н. сп.; Басовський Д. М., канд. біол. н., ст. наук. сп.; Кругляк Т. О., канд. с.-г. н.; Прийма С. В., докт. філософії; Почукалін А. Є., канд. с.-г. н.; Ільницька Т. Є., канд. с.-г. н.; Кулакова М. Б., пров. економіст.; Мелешко А. О., канд. біол. наук, ст. н. сп.; Полупан Н. Л., наук. сп.; Лизогуб О., аспірант.

Всього присутніх 20 чол.

Порядок денний:

обговорення основних наукових результатів дисертації **Стецишин Марії Сергіївни** на тему: **« Оцінка продуктивних та відтворних якостей складних міжтипових гібридів бджіл карпатської породи»,** поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії, галузь знань **20 «Аграрні науки та продовольство»,** спеціальність **204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».**

Тему дисертації затверджено вченою радою Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН протокол № 12 від 30 листопада 2018 року.

Науковий керівник: доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник **Федорович Віталій Васильович.**

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувача **М. С. Стецишин** про основні положення дисертації. У дисертації проведені всебічні дослідження та отримано нові дані щодо екстер'єрних особливостей та господарськи корисних ознак бджіл різних селекційних формувань карпатської породи. З'ясовано співвідносну мінливість селекційних ознак бджіл підконтрольних кросів, а також продуктивних ознак у материнських бджолосімей і їх дочок. Виявлено ознаки, які суттєво

корелюють з медовою продуктивністю бджіл, та рекомендовано їхнє ефективне застосування у селекційній роботі з запилювачами карпатської породи, що сприятиме підвищенню рентабельності пасік. У результатах досліджень обґрунтовано вплив внутрішньопородних кросів карпатської породи на господарські корисні ознаки бджіл.

Здобувачу було задано 28 запитань, на які доповідач надала обґрунтовані відповіді та пояснення.

Виступили:

Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник Федорович Віталій Васильович відзначив високий рівень знань, умінь, навичок і компетентностей здобувачки наукового ступеня доктора філософії. Виконуючи індивідуальний навчальний план, М. С. Стецишин продемонструвала високу працездатність, ерудицію та наполегливість у засвоєнні нових навчальних дисциплін. Під час підготовки дисертації та виконання індивідуального наукового плану зарекомендувала себе як самостійний, відповідальний і наполегливий науковець, здатний ставити та вирішувати складні наукові завдання. Вона володіє методиками наукових досліджень, комунікаційними навичками та іншими компетентностями, що дозволяють їй послідовно й аргументовано представляти результати своїх досліджень, публікувати їх у вітчизняних і міжнародних наукових виданнях, обговорювати у науковій спільноті та обґрунтовувати власні досягнення.

Рецензенти:

Полупан Ю. П., доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН відзначив актуальність обраної теми, високий ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків. Експерт відмітив, що під час виконання дисертації використано усі необхідні методи досліджень, які дозволили здобувачу виконати поставлені завдання та зробити логічні висновки. Використання статистичних методів (дисперсійний та кореляційний аналізи) підтверджують обґрунтованість наукових положень і загальних висновків дисертації. На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такий, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Почукалін А. Є., кандидат сільськогосподарських наук зазначив про високий рівень знань, умінь, навичок та компетентностей здобувачки у галузі тваринництва. Експерт відмітив, що під час виконання дисертації застосовано сучасні та класичні методи досліджень, які дозволили здобувачці досягти поставлених завдань та зробити логічні висновки.

На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такий, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора

філософії з галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Експертка Сидоренко О.В. кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, відзначила актуальність теми дослідження, наукову новизну, теоретичне та практичне значення роботи. Дисертаційна робота Стецишин М.С. є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено конкретне наукове завдання та надано пропозиції щодо покращення медової продуктивності бджолосімей карпатської породи.

На основі аналізу дисертації, експерткою запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

В обговоренні взяли участь:

Вдовиченко Ю. В., доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, член.-кореспондент НААН; Прийма С.В., доктор філософії; Ковтун С.І., доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН; Полупан Ю.П., доктор сільськогосподарських наук, професор, член.-кореспондент НААН; Почукалін А.С., кандидат сільськогосподарських наук; Мелешко А.О., кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник; Сидоренко О.В., кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник; Щербак О.В., кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник.

Виступаючі зазначили, що дисертація М. С. Стецишин виконана на актуальну тему, містить значну кількість нових наукових даних, має наукову новизну, актуальність, важливе теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року. Запропоновано змінити назву теми дисертаційної роботи в такій редакції «Оцінка продуктивних і відтворювальних якостей бджіл різних внутрішньопородних кросів карпатської породи» (Вдовиченко Ю.В., Полупан Ю.П., Сидоренко О.В.).

Було підтримано пропозицію рецензентів про рекомендацію дисертації М. С. Стецишин для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» зі зміненою темою.

Постановили: заслухавши та обговоривши дисертацію Стецишин Марії Сергіївни на тему: «Оцінка продуктивних та відтворних якостей складних містипових гібридів

бджіл карпатської породи», члени розширеного засідання лабораторій Інституту розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця НААН ухвалили.

Актуальність теми дисертації

Інтенсифікація бджільництва залежить від ефективності селекційно-племінної роботи щодо удосконалення існуючих, створення нових порід, типів, ліній, а також від раціонального використання генофонду бджіл в регіональних системах розведення і гібридизації. Численні дослідження свідчать, що в кожній природно-кліматичній зоні необхідно використовувати пристосовані до місцевих умов популяції, типи чи лінії бджіл. Без урахування цього чинника досягнути бажаного ефекту гетерозису майже неможливо. Нові селекційні формування необхідно всебічно оцінювати і виявляти їхні комбінаційні здатності для отримання максимальної продуктивності. Вищенаведене дозволяє зробити висновок про доцільність проведення ґрунтовних досліджень племінних і продуктивних якостей бджіл різних внутрішньопородних кросів карпатської породи в умовах Львівщини, що і визначає актуальність дисертаційної роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження за темою дисертаційної роботи були складовою частиною науково-дослідних робіт Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН за завданнями: «Удосконалити систему збереження біорізноманіття сільськогосподарських тварин автохтонних порід України в умовах *in situ* та *ex situ*» у 2019-2020 роках (№ державної реєстрації 0119U001176) та «Удосконалити методи збереження генетичного матеріалу різних видів сільськогосподарських тварин та створення електронного репозитарію генетичних ресурсів» у 2021–2025 роках (№ державної реєстрації 0121U108119).

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання. За безпосередньої участі здобувача проведено пошук і опрацювання наукової літератури за темою роботи, методів і методик, проведено експериментальні дослідження, статистичну обробку одержаних результатів, аналіз і узагальнення результатів досліджень, сформульовано висновки та пропозиції виробництву. Тему дисертаційної роботи та напрями досліджень визначено за участі наукового керівника. Із спільних досліджень та публікацій з іншими науковцями дисертанткою використана одержана за її безпосередньої участі (90%) та погоджена зі співавторами частина (10%).

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Дослідження проведені на достатньому методичному рівні із використанням загально-прийнятих класичних методик і сучасних методів наукових досліджень. При аналізі отриманих результатів було застосовано сучасні засоби програмного забезпечення. Достовірність даних підтверджено достатнім обсягом досліджень та застосуванням надійних методів статистичної обробки даних. Висновки та рекомендації аргументовано результатами власних досліджень, вони відповідають меті та поставленим завданням.

Наукова новизна основних результатів дослідження. Вперше проведено комплексні дослідження та отримано нові дані досліджень щодо екстер'єрних особливостей та господарськи корисних ознак бджіл різних селекційних формувань карпатської породи. З'ясовано співвідносну мінливість селекційних ознак бджіл підконтрольних кросів, а також продуктивних ознак у материнських бджолосімей і їх дочок.

Встановлено, що найбільш помітний вплив, за даними дисперсійного аналізу, крос справляв на ширину воскового дзеркальця (63,3%), кількість зачепів на задньому крилі (55,8%) та суму 3- і 4-го тергітів (50,9%), а з поміж ознак продуктивності – на запаси перги (29,7%) та медову продуктивність (24,1% (2020 р.), 25,6% (2021 р.), 23,3% (2022 р.)). Сила впливу селекційних формувань на ознаки розвитку бджолосімей була майже однаковою і знаходилася в межах 30,1–31,0%, на льотну активність, залежно від часу доби – в межах 13,9–28,7%, а на гігієнічну поведінку вона становила лише 13,8%.

Визначено економічну ефективність використання бджолосімей залежно від селекційних формувань. Доведено, що найбільше чистого прибутку за медовою і восковою продуктивністю одержано від бджолосімей кросів ♀ мікролінія «07» (Тройзек) х ♂ мікролінія «915» та ♀ мікролінія «67» (G. Macha) х ♂ мікролінія «915».

Науково обґрунтовано та розроблено пропозиції щодо покращення медової продуктивності бджолосімей карпатської породи.

Виходячи із одержаних результатів порівняльної оцінки господарськи корисних ознак бджіл різних селекційних формувань карпатської породи розширено дані щодо напрямів їх селекційного використання з метою підвищення продуктивних якостей бджолосімей.

Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження.

За результатами досліджень теоретично обґрунтована і доведена доцільність вивчення міжгрупової мінливості основних господарськи корисних ознак бджіл різних селекційних формувань карпатської породи, врахування і застосування яких у селекційному процесі сприятиме підвищенню продуктивних якостей бджолосімей.

Для формування високопродуктивних популяцій бджіл карпатської породи пропонується проводити добір бджолосімей з врахуванням їх екстер'єрних особливостей, продуктивних якостей, сили, льотної діяльності, яйценосності маток та ступеня зв'язку між господарськи корисними ознаками запилювачів, а також материнських бджолосімей та їх дочок.

Для підвищення медової продуктивності бджолосімей рекомендуємо на пасіках використовувати бджолосім'ї селекційних кросів ♀ мікролінія «07» (Тройзек) х ♂ мікролінія «915» та ♀ мікролінія «67» (G. Macha) х ♂ мікролінія «915», позаяк вони вирізнялися з поміж усіх кросів найдовшим хоботком, силою, льотною активністю та пилковозбиральною діяльністю.

Одержані результати досліджень використовуються в навчальному процесі студентів у закладах вищої освіти: Білоцерківському національному аграрному університеті (картка зворотнього зв'язку від 8 серпня 2024 року), Навчально-науковому інституті харчових технологій Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» (картка зворотнього зв'язку від 14 квітня 2025 року), Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (картка зворотнього зв'язку від 6 травня 2025 року), Поліському національному університеті (картка зворотнього зв'язку від 8 травня 2025 року) при викладанні дисциплін: «Біологія бджолиної сім'ї», «Технологія утримання медоносних бджіл», «Анатомія і фізіологія медоносної бджоли», «Технологія виробництва і переробки продукції бджільництва», «Корми і годівля медоносних бджіл», «Матководство», «Оздоровлення медоносних бджіл», «Організація і функціонування бджологосподарств», «Медоносні ресурси», «Технологічне обладнання у бджільництві», «Технологія продукції бджільництва», «Біологія медоносної бджоли», «Селекція і розведення бджіл», «Утримання бджолиних сімей», «Кероване бджолозапилення», «Органічне бджільництво», «Технологія

виробництва продукції бджільництва». Вони впроваджені на пасіці ФГ «Зоря» Стрийського району Львівської області на 300 бджолосім'ях (Акт впровадження від 7 квітня 2025 року).

Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. Основні положення дисертаційного дослідження викладено в 19 наукових працях, з них 6 статей у фахових наукових виданнях та 13 публікацій у матеріалах міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Статті у наукових фахових виданнях України

1. **Петько М. С., Федорович В. В., Федорович Є. І., Мазур Н. П.** Яйценосність та медопродуктивність бджіл різних лінійних кросів карпатської породи. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія «Тваринництво». 2020. Вип. 4 (43). С. 81–85. DOI: <https://doi.org/10.32845/bsnau.lvst.2020.4.11> (Дисертанткою проведено експериментальні дослідження, статистичну обробку одержаних результатів, їх аналіз та узагальнення).

2. **Федорович В. В., Петько М. С., Чорний І.О., Мазур Н. П.** Окремі господарські корисні ознаки бджіл різних генеалогічних формувань карпатської породи. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія «Тваринництво». 2020. Вип. 4 (43). С. 77–81. DOI: <https://doi.org/10.32845/bsnau.lvst.2020.4.12> (Дисертанткою проведено експериментальні дослідження, статистичну обробку одержаних результатів, сформовано таблиці).

3. **Petko M., Fedorovich V., Fedorovich E.** The Negative Impact of the Environment on Honey Bees. *Journal of Mountain Agriculture on the Balkans*. 2022. Vol. 25, Issue 6. P. 38–74. <https://jmabonline.com/bg/article/eeqVBTwqrWu4v6nl0tEO> (Дисертанткою проведено експериментальні дослідження, статистичну обробку одержаних результатів, їх аналіз та узагальнення, сформульовано висновки).

4. **Петько М. С., Федорович В. В.** Екстер'єрні ознаки та морфометричні показники крила бджіл різних селекційних кросів карпатської породи. *Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького*. Серія «Сільськогосподарські науки». 2022. Т. 24, № 96. С. 101–105. DOI: [10.32718/nvlvet-a9113](https://doi.org/10.32718/nvlvet-a9113) (Дисертанткою проведено експериментальні дослідження, статистичну обробку одержаних результатів, їх аналіз та узагальнення).

5. **Стецишин М.С., Федорович В.В.** Лютна та пилковозбиральна активність і воскова продуктивність бджіл різних генеалогічних формувань карпатського підвиду. *Розведення і генетика тварин*. Міжвідомчий тематичний науковий збірник Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН. 2023. Вип. 66. С. 121–128. DOI: <https://doi.org/10.31073/abg.66.12> (Дисертанткою проведено експериментальні дослідження, статистичну обробку одержаних результатів, їх аналіз та узагальнення, сформульовано висновки).

6. **Стецишин М.С., Федорович В.В., Федорович Є.І.** Кореляційні зв'язки між господарськи корисними ознаками бджіл різних селекційних кросів карпатської породи. *Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького*. Серія «Сільськогосподарські науки». 2024. Т. 26, № 101. С. 91–95. DOI: <https://doi.org/10.32718/nvlvet-a10115>, (Дисертанткою проведено статистичну обробку одержаних результатів, їх аналіз та узагальнення, підготовлено статтю до друку).

Наукові праці апробаційного характеру:

1. **Петько М.** Особливості внутрішньопородних типів карпатської породи бджіл. Актуальні дослідження з проблем розведення, генетики та біотехнології у тваринництві: матеріали XVII Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і аспірантів з міжнародною участю, присвяченої 80-й річниці від дня народження академіка УААН Валерія Петровича Бурката. 2019. С. 30–32.
2. Доскоч І. М., **Петько М. С.** Сучасні методи селекції українських карпатських бджіл. Стале бджільництво в Україні : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. 2019. С. 11–12 (*Дисертанткою здійснено аналіз літературних джерел, підготовлено тези до друку*).
3. **Петько М. С.** Морфометричні екстер'єрні показники крила бджіл. Біологія тварин: матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених «Молоді вчені у розв'язанні актуальних проблем біології, тваринництва та ветеринарної медицини», присвяченої 90-річчю від дня народження доктора біологічних наук, професора Скорохода Володимира Йосиповича (1929–2008) (5–6 грудня 2019 р., м. Львів). 2019. Т. 21, № 3. С. 73.
4. **Петько М.** Оцінка зимостійкості бджолосімей міжтипівих гібридів бджіл карпатської популяції. Актуальні дослідження з проблем розведення, генетики та біотехнології у тваринництві: матеріали XVIII Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і аспірантів з міжнародною участю, присвяченої 95-й річниці від дня народження професора Володимира Юхимовича Недави. 2020. С. 35–37.
5. **Петько М. С., Федорович В. В.** Санітарна активність, яйценосність та медопродуктивність бджіл різних генеалогічних груп карпатської породи. Біологія тварин: матеріали XIX Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених «Молоді вчені у розв'язанні актуальних проблем біології, тваринництва та ветеринарної медицини», присвяченої 90-річчю від дня народження доктора біологічних наук, професора Яновича Вадима Георгійовича (1930–2011) (3–4 грудня 2020 р.). 2020. Т. 22, № 4. С. 88 (*Дисертанткою проведено експериментальні дослідження, аналіз одержаних результатів та підготовлено тези до друку*).
6. **Петько М.** Екстер'єрні особливості робочих бджіл різних селекційних кросів карпатської породи. Актуальні дослідження з проблем розведення, генетики та біотехнології у тваринництві: матеріали XIX Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і аспірантів з міжнародною участю. 2021. С. 26–28.
7. **Petko M.** Selection features of Carpathian breed bees. The Animal Biology: Ukrainian-Polish Scientific Forum "Agrobioperspectives" (29–30 September, 2021). 2021. Vol. 23(3). С. 90. DOI:10.15407/animbiol23.03.
8. **Петько М. С.** Сила та прополісна продуктивність бджолосімей різних селекційних кросів карпатської породи. Актуальні дослідження з проблем розведення, генетики та біотехнології у тваринництві : матеріали XX Всеукраїнської наукової онлайн-конференції молодих учених і аспірантів. НААН. Ін-т розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця. 2022. С. 35.
9. **Петько М.** Льотна діяльність та воскова продуктивність бджолосімей різних селекційних кросів карпатської породи. Науковий журнал «Біологія тварин»: тези доповідей XX Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, присвяченої 90-річчю від дня народження доктора біологічних наук, професора, члена-кореспондента НААН, заслуженого діяча науки і техніки України Макара Івана Арсентійовича. 2022. С. 57.

10. **Петько М. С.** Інтенсивність весняного розвитку бджолосімей різних селекційних кросів карпатської породи. Актуальні дослідження з проблем розведення, генетики та біотехнології у тваринництві: матеріали XXI Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і аспірантів, присвячені 85-й річниці від дня народження академіка НААН Михайла Зубця та Дню науки в Україні. 2023. С. 17–19.

11. **Стецишин М. С., Федорович В. В.** Співвідносна мінливість медової продуктивності та інших господарськи корисних ознак бджіл різних селекційних кросів карпатського підвиду: збірник матеріалів Міжнародної науково–практичної конференції молодих вчених «Наукові основи реалізації принципів кліматично орієнтованого сільського господарства в агросфері України», з нагоди Дня науки в Україні. 2024. С. 177–179 (*Дисертанткою проведено статистичну обробку результатів досліджень, їх аналіз та сформульовано висновки*).

12. **Стецишин М.** Продуктивні якості бджіл різних селекційних кросів карпатського підвиду: матеріали XXII всеукраїнської наукової конференції молодих учених і аспірантів, присвячені 85-й річниці від дня народження академіка НААН Валерія Бурката та Дню науки в Україні «Сучасні світові та вітчизняні тенденції розвитку галузі тваринництва: виклики та перспективи». 2024. С. 43–44.

13. **Стецишин М. С., Федорович В.В.** Співвідносна мінливість між господарськи корисними ознаками бджіл різних генеалогічних формувань карпатського підвиду. Тези доповідей XXII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, присвяченої 75-річчю від дня народження доктора ветеринарних наук, професора, члена-кореспондента НААН Ростислава Федорука. Біологія тварин. 2024. Т. 26, № 3. С. 170 (*Дисертанткою проведено статистичну обробку результатів досліджень, їх аналіз, підготовлено тези до друку*).

Апробація основних результатів дослідження.

Результати досліджень за темою дисертації доповідалися і одержали позитивну оцінку на щорічних звітних засіданнях вченої ради Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН у 2019–2022 роках. А також оприлюднені на науково-практичних конференціях різного рівня: Всеукраїнська наукова конференція молодих учених і аспірантів з міжнародною участю, присвяченої 80-й річниці від дня народження академіка УААН Валерія Петровича Бурката (с. Чубинське, 2019), I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернівці, 2019), XVIII Всеукраїнська наукова конференція молодих учених і аспірантів з міжнародною участю присвячена 95-й річниці від дня народження професора Володимира Юхимовича Недави (Чубинське, 2020), XIX Всеукраїнська наукова конференція молодих учених і аспірантів з міжнародною участю. (Чубинське, 2021), XX Всеукраїнська наукова онлайн-конференції молодих учених і аспірантів (Чубинське, 2022), XX Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених, присвячена 90-річчю від дня народження доктора біологічних наук, професора, члена-кореспондента НААН, заслуженого діяча науки і техніки України Макара Івана Арсентійовича (Львів, 2022), Міжнародна науково–практична конференції молодих вчених «Наукові основи реалізації принципів кліматично орієнтованого сільського господарства в агросфері України» (Одеса, 2024), XXII Всеукраїнська наукова конференція молодих учених і аспірантів присвячені 85-й річниці від дня народження академіка НААН Валерія Бурката та Дню науки в Україні «Сучасні світові та вітчизняні тенденції розвитку галузі тваринництва: виклики та перспективи» (Чубинське, 2024), XXII Всеукраїнська науково-практична конференції молодих вчених, присвяченої 75-річчю від дня

народження доктора ветеринарних наук, професора, члена-кореспондента НААН Ростислава Федорука (Львів, 2024).

УХВАЛИЛИ:

Внести зміни до теми дисертації та затвердити її у такій редакції: «Оцінка продуктивних і відтворювальних якостей бджіл різних внутрішньопородних кросів карпатської породи».

Дисертація здобувачки наукового ступеня доктора філософії **Стецишин Марії Сергіївни** на тему: «Оцінка продуктивних і відтворювальних якостей бджіл різних внутрішньопородних кросів карпатської породи» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій доведена доцільність вивчення міжгрупової мінливості основних господарськи корисних ознак бджіл різних селекційних формувань карпатської породи, врахування і застосування яких у селекційному процесі сприятиме підвищенню продуктивних якостей бджолосімей.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувача **Стецишин Марії Сергіївни** дисертація на тему: «Оцінка продуктивних і відтворювальних якостей бджіл різних внутрішньопородних кросів карпатської породи» рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Рішення прийнято одноголосно.

Голова засідання,
завідувач лабораторії
збереження генетичних ресурсів тварин
кандидат сільськогосподарських наук,
старший науковий співробітник

Олена СИДОРЕНКО

Секретар,
провідний науковий співробітник
лабораторії збереження
генетичних ресурсів тварин,
кандидат сільськогосподарських наук

Тетяна ІЛЬНИЦЬКА